

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Haralda Stiffela a sudcov JUDr. Štefana Harabina, JUDr. Štefana Micháliku, JUDr. Emila Bždocha, JUDr. Pavla Tomana, v trestnej veci proti obvinenému **M. S. a spol.**, vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 5 T 18/2002, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30. septembra 2010 v Bratislave, dovolanie, ktoré podali obvinení **M. S. a J. K.**, zastúpení obhajcom JUDr. M. D., advokátom v R. S., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. septembra 2009, sp. zn. 5 To 11/2008, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. sa dovolanie obvinených M. S. a J. K. **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2008, sp. zn. 5 T 18/2002, boli obvinení M. S. a J. K. uznaní za vinných zo zločinu mučenia a iného neľudského alebo krutého zaobchádzania podľa § 420 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. e/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona č. 300/2005 Z. z (ďalej len Tr. zák.) s poukazom na ustanovenie § 138 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. j/ Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 5. júla 2001 okolo 16.30 h po tom, čo K. S. st. prišiel do domu A. H. v M., časť M. č. X., okres R., vyčítať mu zákrok jeho syna O. H., príslušníka OO PZ Jelšava, ktorý vykonal voči R. G., obžalovaný O. H. na terase domu, po predchádzajúcom slovnom konflikte, udrel K. S. st. minimálne jedenkrát päťou pravej ruky do tváre v dôsledku čoho tento spadol na schody vedúce do domu, odkiaľ mu nebolo umožnené odísť až do príchodu polície, ktorú telefonicky privolali H.;

keď sa obžalovaní P. S., K. S. ml. a R. G. dozvedeli, že ich otec K. S. je držaný na terase domu H., pribehli krátko po 16.30 h k domu A. H. v M., časť M. č. X., kde sa spoza oplotenia domu vyhrážali A. H. a najmä O. H. usmrtením, vulgárne im nadávali a poškodili oplotenie, pričom vyhrážky usmrtením vzbudili u A. H., O. H. a ich príbuzných dôvodnú obavu, že ich uskutočnia;

okolo 17.00 h sa na miesto dostavila vyslaná policajná hliadka OO PZ v Revúcej. v zložení obžalovaní M. S. a J. K., ako i príslušník OO PZ v Jelšave B. A., pričom obžalovaní M. S. a J. K. začali ihneď po príchode opakovane intenzívne udierať obuškami, najmä po chrbte, obžalovaného P. S., ktorý kládol odpor, keď mu chceli založiť putá, potom ho strhli na zem, kde sa mu opätovne snažili putá založiť a keď sa im to nepodarilo, prišiel im na pomoc obžalovaný O. H., ktorý P. S. kopol do boku a tak zákrok dokončili; obžalovaný M. S. počas tohto zákroku udrel do tváre a obuškom po pleci B. S., ktorá sa dožadovala, aby nebil jej syna, obžalovaní M. S. a J. K. použili opakovane obušok aj proti K. S. st. a R. G., ktorí sa zákroku vzpierali; potom policajti zadržaných naložili do služobných áut.

K. S. st., P. S. a R. G. boli potom okolo 17.30 h prevezení na OO PZ v Jelšave, kde ich obžalovaní M. S., J. K. a O. H. opakovane udierali obuškom i rukami a kopali do nich, pričom, keď okolo 18.00 h prišli na OO PZ v Jelšave, privolaní príslušníci OO PZ Jelšava obžalovaní I. G. a M. U. sa pripojili do napádania zadržaných formou opakovaných úderov a kopov do rôznych častí tela; po 19.00 h boli postupne K. S. st., P. S. a R. G. prevezení do Nemocnice v Revúcej. na lekárske ošetrovanie, kde na ich tele boli zistené zranenia v podobe povrchových hematómov na chrbte, rukách a u R. G. i na tvári, a tržnej rany na hlave, avšak tieto zranenia neboli takého charakteru, aby bolo závažnejšie ohrozené zdravie alebo život predvedených.

Po ošetrovaní zadržaných, týchto obžalovaní M. S., J. K., O. H., I. G. a M. H. dňa 5.7. 2001 okolo 20.30 h previezli na OO PZ v Revúcej., kde ich na chodbe pripútali k skobám a P. S. o kovovú mrežu, neskôr K. S. st. k zvislým rúram ústredného kúrenia, obžalovaní M. S. a J. K. opakovane pokračovali v násilí voči zadržaným, a to desiatkami úderov rukou, obuškom a tiež kopaním, pričom sa spočiatku pripojil aj obžalovaný R. R., vykonávajúci stálu službu na OO PZ v Revúcej. ktorý slabšie udrel R. G. po hlave a malou intenzitou kopol do K. S. st., a P. S., neskôr na zadržaných už neútočil, vyhovoval ich požiadavkám na podanie vody a možnosti vykonania telesných potrieb, ale následnému násiliu vykonávanému na

zadržaných obžalovaným M. S. a J. K. nezabránil a títo v ňom pokračovali až do bližšie nezistených neskorých nočných hodín dňa 5.7.2001 až skorých ranných hodín dňa 6.7.2001.

Dňa 6. júla 2001 okolo 05.45 h nastúpil do služby na OO PZ v Revúcej. obžalovaný L. K., ktorý na zemi ležiaceho K. S. st. kopol niekoľkokrát do boku, a keď sa prevrátil na chrbát, najmenej trikrát mu silnou intenzitou dupol nohou zhora na hrudník.

V dôsledku tohto konania obžalovaných utrpel K. S. st. podliatiny a odreniny na tvári, krku, chrbte, dolných a horných končatinách, hrudníku, krvné kapsy v driekovej a lopatkovej oblasti chrbta, zmliaždenie chrupavčitej časti nosa, dvojité zlomeniny sánky s posunom úlomkov, krvácanie do lebečných pokrývok pod mäkkú i tvrdú plenu mozgovú, zmliaždenie svalstva prednej brušnej steny, zlomeninu VIII. rebra vpravo v línii prednej pazušnej čiary, zlomeniny X.-XII. rebra vpravo v línii pri chrbtici, zlomeniny V.-XI. rebra vľavo v línii strednokľúčkovej čiary, zlomeniny II.-VII. rebra vľavo v línii prednej až strednej pazuchovej čiary, zlomeniny IX.-XI. rebra vľavo v línii pri chrbtici, zlomeninu hrudnej kosti, úrazové poškodenie pohrudnice vľavo, krvácanie do ľavej pohrudničnej dutiny, nekompletné trhliny v srdcovnici, zmliaždenie časti ľavých pľúc, krvácanie do medzirebrového svalstva a na povrch osrdečníkového vaku srdca, trhliny v tkanive pečene, rozsiahlu trhlinu v tkanive sleziny, krvácanie do tukového úponu telesa čriev, krvácanie do brušnej dutiny, v dôsledku ktorých dňa 6.júla 2001 po 06.00 h na chodbe OO PZ v Revúcej zomrel.

Obžalovaný P. S. utrpel mnohopočetné tupé poranenia tela charakteru rozsiahlych krvných výronov a odrenín, lokalizovaných najviac na chrbte, v driekovo-krížovej oblasti, na hrudníku vpredu i bočne a na horných končatinách a pravom stehne s následnou poúrazovou komplikáciou v dôsledku rozdrvenia svalstva - tzv. crush syndrómom a akútnou obličkovou nedostatočnosťou, na ktoré zranenia bol liečený od 6. júla 2001 do 4. septembra 2001

Obžalovaný R. G. utrpel tržnú ranu v temenno-spánkovej oblasti vlasatej časti hlavy dĺžky 2,5 cm, splývavé okuliarovité krvné výrony v okolí oboch očí, menšie krvné výrony v očných bulvách, opuch na ľavej časti tváre, krvný výron na ľavom líci a na pravej strane tváre, v okolí ľavej prsnej bradavky, na ľavom boku nad bedrovou kosťou, pravej hornej končatine, ľavom ramene, zadnej ploche ľavého ramena a pleca, prednej ploche pravého a ľavého stehna, splývavý krvný výron, zasahujúci celú prednú plochu brucha a dolnú časť hrudníka, široký krvný výron na pravom boku, zasahujúci do pravej bočnej driekovej oblasti,

splývajúce krvné výrony na bočnej ploche ľavého stehna až sedacej oblasti, početné krvné výrony lokalizované v pravej lopatkovej oblasti, pod ľavou pazuchou vzadu, ľavej a pravej strane chrbta, odreninu na prvom a ľavom lakti, šesť povrchových odrenín v hornej časti chrbta vpravo a odreninu na pravej ušnici, na ktoré zranenia by bol liečený asi štyri týždne, avšak obžalovaný liečenie na vlastnú žiadosť ukončil dňa 24. júla 2001.

Za trestný čin uložil krajský súd obvineným M. S. a J. K. podľa § 420 ods. 3 s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody každému vo výmere 8 (osem) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody boli obaja obvinení. zaradení do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň podľa § 228 ods. 1 Tr. por. obvineným M. S., J. K. a L. K. krajský súd uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť spôsobenú škodu poškodenej B. S., bytom M. - M. č. X. v sume 19 603 Sk.

Ďalším výrokom krajský súd podľa § 228 ods.1 Tr. por. obvineným M. S., J. K., R. R., L. K., I. G., M. U. a O. H. uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť spôsobenú škodu poškodenej Všeobecnej zdravotnej poisťovni, pobočka R. S., ul. F. č.X. v sume 6 005 Sk.

Podľa § 229 ods. 1 Tr. por. sa poškodená – Sociálna poisťovňa, pobočka R., Š. č. X. odkazuje so svojim nárokom na náhradu škody na konanie vo veciach občianskoprávných.

Proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5 T 18/2002 z 28. februára 2008, podali odvolania obvinení M. S., J. K., R. R., L. K., I. G. a O. H., ako aj krajský prokurátor v Banskej Bystrici. Ich odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 17. septembra 2009, sp. zn. 5 To 11/2008, ako nedôvodné zamietol.

Uznesenie najvyššieho súdu bolo obvineným M. S. a J. K. doručené dňa 3. novembra 2009, obhajcovi JUDr. D. dňa 2. novembra 2009.

Krajský súd v Banskej Bystrici predložil dňa 21. júla 2010 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie, ktoré podali obvinení M. S. a J. K. prostredníctvom obhajcu na Krajskom súde v Banskej Bystrici dňa 4. marca 2010, proti rozsudku Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky zo 17. septembra 2009, sp. zn. 5 To 11/2008. Domáhali sa ním, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací vyslovil, že týmto uznesením bol porušený zákon v ich neprospech z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., Tieto spočívajú v tom, že postupom súdov bolo zásadným spôsobom porušené ich právo na obhajobu, pričom napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

Svoje dovolanie odôvodnili tým, že súdy sa neriadili ustanoveniami § 2 ods. 6, § 2 ods. 9 a ods. 10 Tr. por., ktoré upravujú základné zásady trestného konania s poukazom na ustanovenia § 34 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Tr. por. o právach a povinnostiach obvineného, § 44 ods. 2 Tr. por. o právach a povinnostiach obhajcu, či ustanovením § 274 ods. 2 Tr. por. o práve záverečnej reči a § 275 Tr. por. o práve posledného slova Argumentoval tým, že aj keď nie je v ustanoveniach § 274 ods. 2 Tr. por., resp. § 275 Tr. por. obsahovo uvedené, ako má záverečná reč obhajcu a obvinených vyzeráť, resp. posledné slovo obvinených, evidentne je ich cieľom deklarováť právo na obhajobu a v rámci tohto práva žiadať súd o objektívne vyhodnotenie dôkazov a o zákonné rozhodnutie o vine a treste. Krajský súd ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky túto žiadosť vyslovenú v rámci záverečnej reči, resp. posledného slova neakceptovali a zabezpečené dôkazy v zmysle zásad uvedených v ust. § 2 ods. 6 a ods. 10 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 nevyhodnotil a tak zásadným spôsobom zasiahol do práva na obhajobu a znemožnil jej účinné presadenie v rámci meritórneho rozhodnutia vo veci.

Takéto znemožnenie obhajoby nastalo najmä tým, že bez zjavného dôvodu súdy odmietli akceptovať dôkazy jednoznačne vyznievajúce v ich prospech a napriek ich reálnosti a objektívnosti zvýrazňovali dôkazy, ktoré síce nesú znaky svedčiace v ich neprospech, ale tieto v celom súhrne iných dôkazov nemôžu dávať základ pre uznanie viny.

Obvinení ďalej upriamili pozornosť aj na tú skutočnosť, že právo obhajoby im bolo upreté už orgánom činným v trestnom konaní, ktorý im znemožnil uplatniť riadne a včas účinnosť obhajoby, t.j. vyjadriť sa k dokazovaniu, doplniť dokazovanie a nevykonať dôkazy, ktoré podľa nich vykonané byť mali.

Vyslovili sa, že porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom malo potom vplyv aj na to, že napadnuté uznesenie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci

a konanie, ktoré mu predchádzalo na nesprávnom právnom posúdení skutku. Pre základ tejto právnej argumentácie uvádzajú nasledujúce skutočnosti:

- obvinení tvrdia, že vyšetrovatelia Policajného zboru sa snažili znemožniť im prístup k tej časti rekonštrukcie, ktorú realizovali s poškodenými, čo malo za následok obmedzenie práva na obhajobu v nemožnosti klásť im otázky a navyiac orgány činné v trestnom konaní vyhotovili nekvalitný videozáznam, čím znemožnili súdu ho objektívne vyhodnotiť.

- obaja obvinení tvrdia, že sa žiadneho protiprávneho konania nedopustili a výpovede obvinených P. S. a R. G. o ich účasti na útokoch na OO PZ v Jelšave a v Revúcej považujú z ich strany len za pomstu za ich služobný zákrok v M. a zároveň vnášajú do dôkaznej situácie celý rad rozporov, a to nie len vo vzájomných súvislostiach, ale i vzhľadom k ďalším zabezpečeným dôkazom. Každá ich výpoveď je rozdielna a rozdielne popisujú útoky jednotlivých obvinených, či už voči nim i nebohému K. S. st.

- poukazujú na výpovede svedkov a obvinených, ktorí sa v kritický večer pohybovali v priestoroch OO PZ Jelšava a OO PZ Revúca a uvádzali R. R., M. U., O. H., D. V., Ľ. S., P. L., vyšetrovateľa Ing. P. M., J. A., P. L., D. B., M. P., ktorí sa v čase medzi 21.00 h dňa 5. júla 2001 do doby, kým bola konštatovaná smrť nebohému K. S. st. v raňajších hodinách dňa 6. júla 2001, na OO PZ Revúca nachádzali, vyplýva záver, že sa obaja po ukončení služby 5. júla 2001 o 21.00 hod. tam už viac nevrátili a nemohli žiaden útok zrealizovať. Z týchto jedenástich osôb ich po tomto čase nikto na OO PZ Revúca nezaregistroval.

- obaja obvinení poukazujú na výpovede svedkov P. S. a P. K., ktorí dokazovali, že v kritický večer okolo 21.00 hod. boli spoločne v reštaurácii, z ktorej asi po polhodine t.j. o 21.30 hod. odišiel obvinený M. S., ktorý domov dorazil o 22.00 hod. a viac sa z domu nevzdialil, čo potvrdzujú svedkyne Ing. S. S. a Ing. E. R.. Obvinený J. K. poukazuje tiež na výpoveď týchto svedkov s ktorými sa zdržal v reštaurácii od 21.00 hod. do 23.00 hod., pričom sa z nej nevzdialil a jeho odchod z reštaurácie po záverečnej potvrdila svedkyňa C. a príchod domov okolo polnoci potvrdili rodičia, svedkovia K.

- ďalej obaja obvinení poukazujú na znalecký posudok z odboru psychiatrie a psychológie v časti, v ktorej u obvineného P. S. znalci konštatovali, že jeho schopnosť správne a úplne vnímať sledované a prežívané udalosti je tak narušená, že nedovoľuje

spoľahlivo si zapamätať a pravdivo reprodukovať udalosti pre účely trestného konania, lebo má výrazne tendencie ku konfabulárnemu vyplňaniu medzier v pamäti a že obdobné závery boli aj u obvineného R. G..

- zdôrazňujú závery znalcov z odboru súdneho lekárstva, ktorý nevylučujú možnosť vzniku najzávažnejších zranení K. S. st. po 04.00 hod., dňa 6. júla 2001, t.j. po dobe, keď už, ani podľa nepravdivých výpovedí P. S. a R. G. obvinení na OO PZ Revúca nemali byť.

- považujú za pochybenie, že sa v úvodných štádiách vyšetrovania, v rámci prvotných úkonov, nezaistovali odevné zvršky, výzbroj a výstroj všetkých osôb, ktoré sa na OO PZ v Jelšave, ale hlavne celú noc na OO PZ v Revúcej nachádzali a nepodrobili sa príslušným expertízam. Namietali, že sa proti nim ako dôkaz vyhodnotili biologické stopy na ich odevných zvrškoch, ktoré evidentne pochádzali zo služobného zákroku v M. a nie na OO PZ Revúca, ako aj to, že nie všetky zaistené veci boli podrobené biologickej expertíze pre nedostatok chemikálií potrebných na analýzu DNA a aj výber stôp na analýzu DNA subjektívnym rozhodnutím vyšetrovateľa a nedostatkom bolo i to, že zaistené veci boli dávané do papierových vriec, ale tieto neboli zapečatené, a teda nie je možné vylúčiť ich zámenu.

Z týchto dôvodov v dovolaní navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods.1 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por. vyslovil, že napadnutým uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 To 11/2008, bol porušený zákon v citovaných ustanoveniach a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil toto uznesenie v napadnutých výrokoch a prikázal vec znova prerokovať a rozhodnúť Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolaciemu a prepustil obvinených M. S. a J. K. z výkonu trestu odňatia slobody.

V zmysle § 376 Tr. por. sa dňa 26. marca 2010 vyjadril k obsahu uvedeného dovolania Krajský prokurátor v Banskej Bystrici. Argumentoval nasledovne:

Preskúmaním dovolacích dôvodov zisťujem, že sa jedná o skutočnosti, ktoré obvinení M. S. a J. K. uvádzali počas celého hlavného pojednávania, a že tieto dôvody sú totožné aj s odvolacími dôvodmi. Týmito skutočnosťami sa dôsledne zaoberal už prvostupňový súd pri rozhodovaní o vine a treste obvinených ako i odvolací súd v odvolacom konaní, pričom

obidva súdy vo svojich rozhodnutiach podrobne uviedli prečo a z akého dôvodu jednotlivým dôkazom uverili, prečo a z akého dôvodu považujú niektoré dôkazy za nevieryhodné, dôsledne sa vysporiadali so závermi všetkých znaleckých dokazovaní a obidva súdy konštatovali, že obhajoba obvinených M. S. a J. K. je v rozpore s objektívne zistenými skutočnosťami podloženými dôkazmi, ktoré možno považovať za objektívne.

Pokiaľ ide o námietku obvinených vo vzťahu k prvotným úkonom a zaisteným stopám, Najvyšší súd SR konštatuje, že krajský súd vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné dôkazy, ktoré mal k dispozícii. Vykonať ich za aktívnej účasti obhajoby a vyhodnocovať ich zákonom predpísaným spôsobom. Pokiaľ sa niektoré dôkazy pre, podľa obhajoby, nedostatočnosť prvotných úkonov, stali nedostupnými, ešte to samo o sebe neznehodnocuje preukaznosť tých, ktoré boli vo veci vykonané a z ktorých krajský súd v súlade so zásadou v pochybnostiach v prospech obžalovaných vyvodil tie skutkové a právne závery, ktoré sú uvedené v prvostupňovom rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako ako prvostupňový súd považuje za absolútne nevieryhodné tvrdenia obvinených M. S. a J. K., ale aj svedkov, príslušníkov Policajného zboru, že obvinení M. S. a J. K. nijako fyzicky neútočili na zadržaných. Zadržaní nemohli utrpieť také zranenia, ktoré boli u nich zistené, skôr pri inej príležitosti alebo pri zákroku v M.. Jednoznačne o tom totiž svedčia aj výpovede svedkov, ošetrojúcich lekárov z NsP v Revúcej o závažnom rozdiely charakteru poranení, ktoré oni zistili pri ich vyšetrení v Revúcej a tým čo v konečnom dôsledku bolo zistené objektívnymi lekáorskými nálezmi u P. S., R. G. a predovšetkým nebohého K. S. st.

Preskúmaním dovolacích dôvodov obvinených M. S. a J. K. som dospel k záveru, že v danom prípade nebolo zásadným spôsobom porušené pravo obvinených na obhajobu, ani rozhodnutie nie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia.

Z podaného dovolania je zrejmé, že obvinení namietajú najmä nesprávnosť skutkových záverov súdov oboch stupňov a hodnotenie vykonaných dôkazov z pohľadu § 2 ods. 5/ods. 6/ Tr. por. účinného do 31.12.2005. Hodnotenie vykonaných dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstávám obvinených, nie je možné uplatniť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1

písm. c/, písm. i/ Tr. por. Ide skôr o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvinených M. S. a J. K., aby vykonané dôkazy boli vyhodnotené v ich prospech.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský prokurátor navrhol, aby dovolací súd v zmysle ustanovenia § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinených odmietol, pretože nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods.1 písm. c/, písm. i/ Tr. por.

V zmysle § 376 Tr. por. sa dňa 6. apríla 2010 vyjadrila k obsahu uvedeného dovolania poškodená B. S., ktorá argumentovala nasledovne:

Právom na obhajobu sa rozumie súhrn práv daných osobe, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie. Z procesného stavu veci ako aj zo spisu v tejto trestnej veci vyplýva, že uvedené právo odsúdených na obhajobu nebolo porušené žiadnym spôsobom, nakoľko výkon zodpovedajúcich práv im bol umožnený a tieto práva aj boli využité.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Na základe uvedeného sa domnievam, že orgány činné v trestnom konaní a súd na náležité zistený skutkový stav veci použili správny právny predpis, ako ho aj správne interpretovali. Mám dôvodne za to, že na zistený skutkový stav bola aplikovaná správna právna norma v podobe právnej kvalifikácie skutku, tak ako je uvedené v rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, resp. v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Odsúdení v dovolaní neuviedli iné nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V neposlednom rade chcem uviesť, že rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý ukončil právoplatným rozhodnutím trestnú vec násilnej smrti môjho nebohého manžela K. S. st., po skoro deviatich rokoch odo dňa spáchania skutku, považujem za spravodlivý a v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Vzhľadom na tieto skutočnosti poškodená B. S. navrhla, aby dovolací súd v zmysle ustanovenia § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvinených odmietol, pretože nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods.1 písm. c/ a písm. i / Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.), ale súčasne po preskúmaní veci zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Na vysvetlenie tohto záveru treba predovšetkým uviesť, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne, t. j. vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdov je určený na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb, ako to vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj podľa § 374 ods. 3 Tr. por.

Tento opravný prostriedok neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Zdôrazniť je potrebné tú časť ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., že **správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať ani meniť**. Z tohto zákonného imperatívu vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd, aj v prejednávanom prípade. Vychádzal z toho, že skutok, pre ktorý boli obvinení uznaní za vinných, bol úplne a správne zistený a nemohol tento skutok meniť, ale zaoberal sa len tým, či je tento skutok správne právne posúdený.

Toto posúdenie súdom prvého stupňa s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd, zodpovedá zákonu aj podľa názoru senátu dovolacieho súdu. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže doplňovať, prípadne korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmanie všetkých rozhodnutí súdu druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať

vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa základných zásad trestného konania, najmä zásady ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Preto s poukazom na nesprávne skutkové zistenia alebo na nesúhlas s hodnotením dôkazov nie je možné vyvodzovať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Zákonná formulácia tohto dovolacieho dôvodu vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. To znamená, že s poukazom na dovolací dôvod uvedený v § 371 ods.1 písm. i/ Tr. por., ako už bolo uvedené, nie je možné domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené.

Skutočným obsahom dovolania obvinených, tak ako je to uvedené vyššie, sú ich námietky vo vzťahu ku skutkovým zisteniam súdov oboch stupňov a k hodnoteniu vykonaných dôkazov, čo všetko malo mať za následok pochybnosti o ich vine vo vzťahu k trestnému činu mučenia a iného neľudského alebo krutého zaobchádzania podľa § 420 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. e/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci dovolacieho konania pripomína, že v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať (aj vtedy), ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

Skutkový stav je pri rozhodovaní o dovolaní opierajúcom sa o tento dovolací dôvod hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Trestný poriadok dovolateľovi neumožňuje na základe tohto dovolacieho dôvodu namietať nesprávnosť zisteného skutkového stavu, ani nesprávnosť hodnotenia vykonaných dôkazov, ani neúplnosť vykonaného dokazovania.

Dovolatelia síce v súlade s ustanovením § 374 ods. 2 Tr. por. uviedli dôvod dovolania aj podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. tvrdiac, že postupom súdu bolo zásadným spôsobom porušené ich právo na obhajobu, ale toto tvrdenie nezodpovedá skutočnosti.

Právo na obhajobu nemôže byť porušené tým, že súd, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, hodnotí dôkazy v rozpore s predstavami obvinených. Dovodzovanie porušenia tohto práva iba na základe iného hodnotenia dôkazov súdom je neprípustné. Za oprávnené dôvody dovolania nemožno považovať tie, že skutok nebol správne ustálený z dôvodov, že súdy a orgány činné v trestnom konaní nevykonali ďalšie dôkazy alebo ich vykonali jednostranne v neprospech obvinených, či boli vyhodnotenú na základe nesprávneho posúdenia súdov ako to uvádzajú obvinení.

Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov (§ 34 ods. 1 a § 44 ods. 2 Tr. por.), zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 208 a § 274 ods.1 Tr. por.) . Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo.

Za porušenie práva na obhajobu, vychádzajúc z vyššie uvedeného, nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Ak by aj šlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné posúdiť, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom, ak to v závislosti na tom, či by porušenie práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie vo veci.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, spočívajúce v tom, že postupom súdu bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu obvinených, bez vecnej argumentácie.

Dovolací dôvod v tomto zmysle by bol spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe, pri vykonávaní procesných úkonov bez

prítomnosti obhajcu a pod., čo sa v posudzovanom prípade nezistilo. Naopak, obvinení využívali v celom rozsahu možnosť aktívnej osobnej obhajoby i obhajoby prostredníctvom obhajcu. Od začiatku konania mali možnosť sa vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa im kládli za vinu, k dôkazom o nich, robiť návrhy, podávať žiadosti a opravné prostriedky, zúčastňovať sa na procesných úkonoch osobne i prostredníctvom obhajcu, vypočúvať svedkov, ktorých sami alebo prostredníctvom obhajcu navrhli a klásť im otázky, čo vyplýva zo spisu. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. preto naplnený nebol.

Dovolací súd reagoval iba na argumentáciu uvedenú v dovolaní, ktoré v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. podali obvinení prostredníctvom obhajcu.

Z vyššie uvedeného rozboru vyplýva, že dovolanie obsahuje argumenty a subjektívne názory stojace mimo uplatnených dovolacích dôvodov, lebo dovolací súd po preskúmaní veci žiaden z týchto dovolacích dôvodov nezistil. Dôvod dovolania spočívajúci v porušení práva na obhajobu nie je ani možné použiť, lebo takú skutočnosť obvinený nenamietal najneskôr v konaní pred odvolacím súdom (§ 371 ods. 3 Tr. por.).

Na záver je potrebné konštatovať, že skutok ako ho ustálili súdy oboch stupňov, napĺňa všetky znaky jednak základnej, ako aj oboch kvalifikovaných skutkových podstát trestného činu mučenia a iného neľudského alebo krutého zaobchádzania podľa § 420 ods. 1, aj ods. 2 písm. a/, písm. b/ , písm. e/, ods. 3 písm. a/Tr. zák. účinného od 1. januára 2006.

Súdy oboch stupňov v súlade so zákonom odôvodnili použitie neskoršieho Trestného zákona, než zákona účinného v čase spáchania skutku lebo neskorší zákon bol pre oboch obvinených priaznivejší.

So zreteľom na to, že v posudzovanej veci neboli splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/ Tr. por., dovolací súd bez preskúmania veci podané dovolanie obvinenými M. S. a J. K. odmietol na neverejnom zasadnutí. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 30. septembra 2010

JUDr. Harald S t i f f e l , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíhová